

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Geschichte der geistlichen Stiftungen, der adlichen Familien, so wie der Städte und Burgen der Mark Brandenburg

[Urkunden-Sammlung für die Orts- und spezielle Landesgeschichte]

Riedel, Adolph Friedrich

Berlin, 1843

XI. Bischof Wedego's Verordnung über die Früchte aus den geistlichen Lehnen, wann dieselben für deservit zu erachten, vom Jahre 1464.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-54314](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-54314)

et peregrinantes presbiteros in suis ecclesiis celebrare missas ac alia ecclesiastica sacramenta ministrare permittant, nisi per nos aut nostrum vicarium fuerint presentati aut de nostra uel prepositorum, sub quibus huiusmodi ecclesie sunt constitute, licentia et auctoritate speciali. Alioquin in quatuor libris cere puniantur, que nobis presententur sub pena obedientie.

De tabellionibus (et est sumptum ex statutis provincialibus).

Ex quo nonnulli imperiti ignoti et minus ydonei ad tabellionatus et notariatus officium exercendum teste experientia in nostra dioecesi in diuersis causis et negotiis in iudiciis et extra ad vota eosdem requirentium se tamquam notarios publicos ingerunt et acta iudicialia conscribunt, super contractibus, vltimis voluntatibus et similibus uel maioribus, conscribunt instrumenta, ignorantes et nescientes, quid scribunt, plures fraudes, falsitates et errores in hoc committendo. Quare remediis oportunis huiusmodi obuiare cupientes, volumus et statuimus, ne ipsi notarii seu aliqui eorum in iudiciis et extra aliqua scribant uel scribat, nec super contractibus, acceptationibus, promissionibus, vltimis voluntatibus seu similibus uel maioribus conscribat seu conscribant instrumentum seu instrumenta, nisi prius et ante omnia dicti notarii presentem se exhibeant et representent cum instrumentis suarum creationum coram nobis aut nostro officiali, per quos de ydoneitate, legalitate, vite et morum honestate ceterisque circumstantiis ad hoc concurrentibus fuerint approbati et examinati, et super huiusmodi approbationem et admissionem litteras nostras aut nostri officialis exhibeant, sub pena iuxta arbitrium indigenda, vltra penam in statutis provincialibus elucidatam.

Sequuntur generalia statuta.

Statuimus, vt nullus presbiterorum uel clericorum presbiteros clericos aut nostre dioecesis laycos ad alios iudices extraneos trahat, nisi prius ad nos uel nostrum officialem causa fuerit delata vel coram nobis iudicialiter agitata, sub pena iuxta arbitrium indigenda. Item statuimus, vt in qualibet synodo testes synodales examinentur et noui deputentur. Acta et confirmata sunt hec wistogk, Anno domini Millesimo quadringentesimo sexagesimo tertio, die vero lune vicesima quinta Mensis aprilis, in ecclesia parochiali beate marie virginis, Memorato domino Episcopo Synodo sollempniter presidente.

XI. Bischof Wedego's Verordnung über die Früchte aus den geistlichen Lehnen, wann dieselben für desertit zu erachten, vom Jahre 1464.

Wedego, dei gratia Episcopus Havelbergensis, vniuerso clero per nostram ciuitatem et dioecesi Havelbergensem ubilibet constituto Salutem in domino sempiternam. Inter alias his diebus solito grauioribus nostris humeris curas incumbentes, Ad id potissime mentis affectum destinamus, ut iuxta credite nobis dispensationis officium, omnibus vigilantie nostre commissis, Quatenus illius, cuius in pace factus est locus quique pacem predicavit, dedit et reliquit ex testamento digni sint heredes, novorum editionis statutorum dissensionis auferendo materiam, pro ipsorum quiete laborem amplectentes, operosa mentis sollicitudine pacem reformemus. Sane licet super fructibus tam curatorum, quam aliorum simplicium in nostra dioecesi beneficiorum, in qua parte anni siue termino precise nati sint vel desertiti, quibusve debeantur, ulla nondum Sinodali lege promulgata, solis locorum consuetis observantiis memoriis utentium commendatis contenta steterit antiquitas; Quia tamen pro dirimendis litibus, quas

naturalis ad dissentiendum proclivitas maxime nostris temporibus et presertim inter beneficiariorum testamentarios aut heredes eorumque in beneficiis successores utrisque eisdem sibi fructus deberi contentibus experientia, que rerum efficax est magistra, specialiter nobis illud suggerentes novas et difficiles non sine sumtuum dispendio terminatas frequenter fecit prout cottidie facit inveniri. Dicte consuetudinis locorum diversitatem sequens diversitas velut vaga et incerta minus sufficiens reputatur, pro his et aliis dielini emergentibus novis morborum experimentis nova remediorum inveniendi fomenta, Ecclesiarum ab exemplo vicinarum altricationibus huiusmodi, quantum nobis est possibile, per opportune provisionis suffragium finem imponere cupientes, statuimus, volumus et ordinamus, quod omnium beneficiariorum ecclesiasticorum simplicium et curatorum nec non commendarum fructus, redditus aut proventus quicumque, sive consistant in specie, pecunia, pondere, numero vel mensura, corpus beneficii sive clericalis stipendii constituentes, certum diem anni sive terminum, quo precise debeantur aut nati sint, in eorum comparatione, constitutione vel applicatione expresse designatum non habentes, per totam nostram Havelbergensem diocesim Ipso die sancti Michaelis archangeli a medio noctis Michaelis attingat, fructus et sive deserviti censeantur, Sic quod nisi beneficiarius designatum diem sancti Michaelis attingat, fructus et obventiones illius anni de beneficio provenientes non per testamentarios aut heredes occupantur, sed successori debeantur. Quorundam tamen locorum privilegium vel consuetudinem de anno gracie tollere non intendimus neque ei aliquotiens derogare, Sed potius et eandem presentibus declarare. Ubi vero in constitutione sive comparatione reddituum vel fructuum predictorum certus terminus dicitur expresse designatus, illic iuxta continentiam litterarum desuper confectarum, quibus hoc allegans probare teneatur, terminus vel termini tales observentur. In decimis vero sive tricesimis solvendis, Quia unus et certus terminus eis convenienter aptari nequit, Juxta rei decimande qualitatem loci servetur consuetudo. Specialiter tamen frumenta de mansis sive arcis manipulatim colligenda volumus in die Sancti Laurentii ecclesie nostre patroni deberi sive de ferenitate (sic) dici. Insuper cum beneficiarius talem terminum videlicet diem sancti Michaelis vel alium in litteris reddituum expressum, aut decimationis diem attingendo, fructus et obventiones tollat et lucretur, Si prius, quam iterata fructuum et obventionum perceptio redeat, ipsum cedere vel mori contingat, Tunc ejus testamentarii vel heredes, vel ad quos alias tales fructus et redditus percepti pervenerunt, Illi, cui beneficium est concessum, certam ex eis partem sive portionem per arbitros officiantibus dari solitam prout equitas suadet moderandam, constituent et nostre officialem juxta taxam officiantibus dari solitam prout equitas suadet moderandam, constituent et assignent, De qua usque ad novorum fructuum obventionem et perceptionem eidem beneficio per se vel per alium deservire valeat et onera consueta supportare. Et quia etiam diuino cultui favor multus merito debeatur, eundem beneficiarium pro dicta portione consequenda in bonis huiusmodi tacitam habere volumus hypothecam. Hec tam in simpliciter et personaliter beneficiariis quibus testandi et de rebus suis etiam intuitu ecclesie obvenientibus ad nutum disponendi de jure vel consuetudine liberior est facultas, Quam etiam in curatis sive administrationem habentibus, quorum testandi potestas magis et restricta, precipimus omnibus modis observanda, Ut presertim parochiali ecclesia suo rectore viduata successor omnibus creditoribus preferendus de bonis per predecessorem relictis, que omnia nisi constet quod aliunde, potius ecclesie presumuntur intuitu provenisse, sibi et ecclesie sue alias in toto debitis saltem competentem pro persona sua sustentanda et oneribus supportandis taliter ut premititur omnino partem retineat sive portionem, Quem etiam ad solvenda sui predecessoris debita pro tanto duntaxat quantum de bonis per defunctum relictis preter supradictam portionem, ut ea que alias doti ecclesie sunt appropriata ad ipsum perveniunt, et non ultra teneri decernimus et declaramus, Nisi huiusmodi debita pro evidenti ecclesie necessitate sint contracta.